

آشنایی با مگس سفید گلخانه

PTMP/SK/R&D/A/ Pest identification /28042022

مقدمه

مگس سفید گلخانه، در فارسی مگس سفید یا عسلک نامیده می‌شود و در اکثر نقاط کشور انتشار دارد مخصوصاً در گلخانه‌ها در پشت برگ‌های عده زیادی از گیاهان زینتی مانند شمعدانی، داوودی، گل میمون، گل کاغذی، شاه پسند، ختمی و بگونیا فعالیت دارد. همچنین به گیاهانی از جمله ریحان، نخود فرنگی، کاهو، سیب‌زمینی، گوجه‌فرنگی و توتون خسارت می‌زند. در مناطق سردسیر در گلخانه‌ها و در مناطق گرمسیر در طبیعت نیز یافت می‌شوند.

مگس سفید گلخانه (*Trialeurodes vaporariorum*)

شکل‌شناسی

حشره کامل بدن و بال‌ها به رنگ سفید است که ناشی از ماده سفید رنگ مومی و چسبناکی است که روی بدن را می‌پوشاند. طول بدن ۱-۱/۵ میلی‌متر است و ماده‌ها معمولاً بزرگتر از افراد نر هستند (شکل ۱). تخم‌ها به شکل بیضی و رنگ تخم در ابتدا سبز مایل به زرد بوده و سپس به رنگ تیره در می‌آید. پوره‌های تازه از تخم بیرون آمده به رنگ سبز روشن بوده و بدنی پهن دارند.

شکل ۱- *Trialeurodes vaporariorum*

خسارت

آشنایی با مگس سفید گلخانه

PTMP/SK/R&D/A/ Pest identification /28042022

بیشتر گیاهان گلخانه‌ای در معرض حمله این آفت هستند. این آفت در خارج از گلخانه‌ها نیز یافت می‌شود و بیشتر بر روی کلم و سایر گیاهان مشابه به سر می‌برد. در شرایط طبیعی خسارت آفت قابل توجه نیست. افراد کامل و شفیره این آفت از شیر گیاهی می‌مکند که البته تغذیه پوره‌ها شدیدتر بوده و خسارت بیشتری می‌زنند. در انبوهی بالای جمعیت این آفت، محل تغذیه در برگ‌ها رنگ پریده شده و سپس برگ‌ها کاملاً زرد شده و قبل از موعد می‌ریزند. گیاهان آسیب دیده ضعیف می‌شوند و رشد عمومی آنها متوقف می‌شود. این حشرات با ترشح ماده چسناکی سطح گیاه را کاملاً می‌پوشاند و روی عسلک قارچ‌های ساپروفیت رشد کرده و گیاهان را به رنگ قهوه‌ای روشن در می‌آورد. این گیاهان به علت عدم تولید مواد فتوسنتزی ضعیف شده و محصول کاهش می‌یابد، همچنین از مرغوبیت میوه نیز کاسته می‌شود و در صورت عدم کنترل این حشره ممکن است گیاه کاملاً خشک شود.

زیست‌شناسی

سیکل زندگی تابع دمای محیط است و معمولاً هر ۱۹-۲۵ روز تولید یک نسل می‌کند. به لارو این حشره crawler گفته می‌شود. افراد کامل و پوره‌ها عموماً در سطح زیرین برگ‌ها یافت می‌شوند. ماده‌ها تخم‌ها را در دسته‌های کروی شکل ۱۵-۵ تایی در سوراخ‌هایی که زیر سطح برگ ایجاد می‌کند می‌گذارند. تخم‌ها بر روی گیاهان فاقد کرک به صورت دسته‌ای و بر روی گیاهان کرک‌دار به صورت انفرادی گذاشته می‌شوند. در شرایط عادی مرحله جنینی ۱-۲ هفته طول می‌کشد و بسته به دمای محیط متغیر است. این آفت ۴ مرحله پورگی دارد که آخرین مرحله پورگی همان مرحله شفیرگی است. پوره پس از بیرون آمدن از تخم در محلی از برگ ثابت شده و تا زمان بالغ شدن در همان نقطه به زندگی ادامه می‌دهد. این حشره بسته به شرایط محیط ۱۲-۴ نسل در سال ایجاد می‌کند. مگس سفید گلخانه در محصولات گلخانه‌ای به طرق مختلف انتقال می‌یابد: ۱- از طریق نشاء آلوده به گلخانه ۲- از طریق علف‌های هرز با گیاهان آلوده در داخل گلخانه و اطراف و بیرون آن ۳- از طریق پرسنل گلخانه

کنترل

الف) زراعی

۱- کاشت نهال بدون آلودگی: باید مراقب بود نهال و نشاء قبل از انتقال به گلخانه به این آفت آلوده نشده باشند.

آشنایی با مگس سفید گلخانه

PTMP/SK/R&D/A/ Pest identification /28042022

۲- کنترل علف هرز داخل گلخانه چون گیاهان مزبور میزبان واسط این آفت هستند.

۳- بررسی دقیق گلخانه قبل از کاشت مجدد به منظور از بین بردن گیاهان باقیمانده و پس از ضد عفونی اجازه ورود گیاه سالم داده شود.

ب) بیولوژیکی

در گلخانه از زنبور پارازیتوئید *Encarsia formosa* استفاده می کنند (شکل ۲). این زنبور برای تخم گذاری پوره سن آخر را انتخاب کرده و در داخل بدن هر پوره تنها یک تخم می گذارد. مراحل لاروی و شفیرگی پارازیتوئید در داخل بدن پوره سپری می شود و پس از تبدیل به افراد کامل سطح پشتی پوپاریوم را سوراخ کرده و خارج می شود. هر زنبور ماده به طور متوسط ۵۰ پوره مگس گلخانه را انگلی می کند.

شکل ۲- *Encarsia formosa*

ج) شیمیایی

زمانی استفاده می شود که جمعیت آفت زیاد باشد، برای ضد عفونی گلخانه می توان از سموم تدخینی، آترووسول ها و همچنین سموم امولسیون استفاده نمود. در این رابطه می توان سمومی نظیر مالاتیون ۵۷٪ و دی کلرووس به میزان ۱/۵ لیتر در هکتار استفاده نمود.

منبع

مینایی، کامبیز (۱۳۹۵). جزوه درسی آفات درختان میوه دانه دار و هسته دار، دانشگاه شیراز.

آشنایی با مگس سفید گلخانه

PTMP/SK/R&D/A/ Pest identification /28042022

اکرمی، محمدعلی (۱۳۹۵). جزوه درسی آفات گیاهان جالیز، سبزی و زینتی، دانشگاه شیراز.

Tomlin, C. S. (2000). The pesticide manual, 12th ed. BCPC.

Whitaker, P. (1998). Important issues in ecologically sound integrated pest management. Am. Entomol. 3:148-153.

تعاونی پترو تمدن مهام پارس

